

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Šárkou Henzlovou jako samosoudkyní, v právní věci žalobce: L. K., nar. bytem, právně zastoupena: Mgr. Jiřím Horáčkem, advokátem, se sídlem Jelení 195/9, 118 00 Praha 1, proti žalované: Česká republika – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, o 69.573,-Kč a Kč 50.000,-,

t a k t o :

I. Žaloba o zaplacení 69.573,- Kč a zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč, **se z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se svou žalobou domáhá po žalované jednak zaplacení částky 69.573,- Kč, jako náhradu škody, a 50.000,- Kč jako přiměřené zadostiučinění za nesprávný úřední postup. Svou žalobu odůvodnila tím, že od žalované, resp. Pražské správy sociálního zabezpečení dostala nepravdivou informaci, vznikla jí škoda ve výše uvedené částce, a dále pak z tohoto titulu také nemajetková újma, kterou vyčísluje právě částkou 50.000,- Kč. Svou žalobu odůvodnila tím, že byla od zaměstnána u společnosti. V této době zjistila, že je těhotná. Jelikož její těhotenství bylo komplikované, musela nastoupit na dočasnou pracovní neschopnost. V souvislosti s tím ukončil s ní zaměstnavatel pracovní poměr ve zkušební době, a to ke dni. Žalobkyně však chtěla, aby měla nárok na

peněžitou pomoc v mateřství, proto se obrátila o radu na správu sociálního zabezpečení. Žalobkyně mohla vzniklou situaci řešit dvěma způsoby, a to jednak nechat se zaměstnat ve společnosti svého manžela, nebo se stát dobrovolnou účastnicí nemocenského pojištění jako osoba samostatně výdělečně činná. Po poradě s Okresní správou sociálního zabezpečení ve Frýdku – Místku, kde jí bylo sděleno, že jí nárok na peněžitou pomoc v mateřství vznikne až zvolí jakoukoliv z výše uvedených variant, se žalobkyně rozhodla pro dobrovolnou účast na nemocenské pojištění jako OSVČ. Tato dobrovolná účast na nemocenském pojištění trvala od 1. 9. 2009 a od té doby také žalobkyně řádně platila veškeré dobrovolné zálohy na nemocenské pojištění. Vzhledem k tomu, že si chtěla být naprosto jistá svou situací, kontaktovala ještě jednou Okresní správu sociálního zabezpečení ve Frýdku – Místku, a následně i Pražskou správu sociálního zabezpečení, neboť Pražská správa sociálního zabezpečení měla být pak věcně a místně příslušnou k rozhodování o nároku žalobkyně na peněžité pomoci v mateřství, a to z titulu ochranné doby zaměstnání u [REDAKCE] Informace, které od obou tedy obdržela, se shodovaly v tom, že žalobkyni nevzniká nárok na peněžitou pomoc v mateřství z titulu pojištění jako OSVČ, i na tom, že z titulu ochranné doby předchozího zaměstnání nárok na peněžitou pomoc v mateřství má. Toto napsala Okresní správa ve Frýdku – Místku, ve své e-amilové korespondenci, tedy výslovně zde uvedla, že žalobkyně má nárok na peněžitou pomoc v mateřství z titulu ochranné lhůty. Žalobkyně tak požádala na základě takto poskytnutých informací o peněžitou pomoc v mateřství, a to prostřednictvím svého bývalého zaměstnavatele, společnosti [REDAKCE] žádost však byla rozhodnutím Pražské správy sociálního zabezpečení zamítnuta jako nedůvodná s odůvodněním, že žalobkyni neběžela v době podání ochranná lhůta. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala, avšak Česká správa sociálního zabezpečení potvrdila rozhodnutí Pražské správy sociálního zabezpečení a tímto tedy bylo potvrzeno rozhodnutí, že žalobkyni nevzniká nárok na peněžitou pomoc v mateřství ani z jejího titulu pojištění jako osoby OSVČ. Vzhledem k tomu to nevzniklo žalobkyni právo na peněžitou pomoc v mateřství a nebyly jí tyto částky vypláceny. V tom spatřuje nesprávný úřední postup, tedy že Okresní správa sociálního zabezpečení ve Frýdku – Místku i Pražská správa sociálního zabezpečení neposkytly žalobkyni správné informace, týkající se jejího nároku na peněžitou pomoc v mateřství. Pokud by jí Pražská správa sociálního zabezpečení nebo Okresní správa sociálního zabezpečení ve Frýdku – Místku podala správné informace, týkající se ochranné lhůty, měla možnost nechat se zaměstnat ve společnosti svého manžela a nárok na peněžitou pomoc v mateřství by jí vznikl. V souvislosti s tím také žalobkyně požádala ministra práce a sociálních věcí, aby odstranil tvrdost zákona. Této žádosti však nebylo vyhověno. Vzhledem k tomu, že tedy jí byly poskytnuty nesprávné informace, žádá nyní z titulu nesprávného úředního postu nemajetkovou újmu ve výši 50.000,- Kč a dále pak žádá náhradu škody, a to ve výši, která je souhrnem výše pohledávek peněžité pomoci v mateřství, na které by žalobkyni vznikl nárok z titulu předchozího zaměstnání a ochranné lhůty, a to ve výši 148.176,- Kč. Od nich je pak odečtena částka ve výši 523.800,- Kč, která byla žalobkyni vyplacena, a to dne 13. 10. 2010 jako doplatek nemocenského z posledního pracovního poměru za období od 17. 2. 20120 do 15. 5. 20120 a dále pak částka 25.803,- Kč, která byla žalobkyni vyplacena jako doplatek nemocenského z pojištění osob samostatně výdělečně činných za období 15. 12. 2009 do 15. 5. 2010. Tedy rozdíl od těchto částek a od částky, na kterou měl nárok, tedy peněžité pomoci v mateřství, je právě škoda, kterou žalobkyně žaluje.

Žalovaná se žalobou nesouhlasila. Tak, jak uvedla v předběžném projednání nároku a soudem uvedla, že žalovaná poskytovala informace pouze z dokladů a skutečností, které jí byly známy. Sama žádné šetření neprováděla a na obecnou otázku žalobkyni zaslala obecnou odpověď. Soud má prokázáno, že žalobkyně skutečně požádala o poskytnutí informací

vzhledem k tomu, že žalovaný nezpochybňoval tuto e-mailovou korespondenci a z e-mailové korespondence lze usoudit, že se jednalo o korespondenci od správy sociálního zabezpečení od paní K [redacted] a M [redacted] M [redacted]. E-mailová korespondence začíná v lednu, konkrétně 18. 1., kdy J [redacted] R [redacted] píše žalobkyni, že jako OSVČ je účastna nemocenského pojištění od 1. 9. 2009 k datu 31. 1. 2010 a účast je 153 dnů. Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství je účast pojištěnce na pojištění alespoň po dobu 270 kalendářních dnů v posledních dvou letech před dnem nástupu na peněžitou pomoc v mateřství, viz § 32 odst. 2 zák. o nemocenském pojištění. Účast na nemocenském pojištění jako OSVČ alespoň po dobu 180 kalendářních dnů, a v posledním roce přede dnem počátku podpůrní doby. Nejedná se tedy o součet dnů, musí být jen z nemocenského pojištění OSVČ. Tuto dobu jako OSVČ s datem nástupu na PPM od 1. 2. 2010 nesplníte. Dále pak byl citován § 15 zák. č. 187/2006 o nemocenském pojištění a závěr byl takový, že žádost o PPM uplatníte v ochranné lhůtě u bývalého zaměstnavatele. Dne 8. 2. 2010 pak žalobkyně zaslala J [redacted] K [redacted] rekapitulaci délky pojištění 2 roky před nástupem PPM, a to od roku 2008 do roku 2009, kde uvedla, že celkem její nemocenské pojištění v roce 2009 trvá 253 dnů. V roce 2010 trvá 48 dnů a dále uvádí, že je patrné z chronologie první podmínku účasti na nemocenské pojištění před nástupem na PPM za poslední 2 roky, tj. 270 dnů, tedy splňuje. Dále pak uvedla nástup do pracovního poměru, nástup do pracovní neschopnosti a předpokládaný termín porodu. Dále pak uvedla celkový počet dnů nemocenského pojištění v součtu společnost [redacted] a živnost do předpokládaného data nástupu je 226 dnů. Na to dostala od M [redacted] M [redacted] odpověď, že z rozpisu zaměstnání jí vyplývá, že nárok má, že se vejde i do ochranné lhůty 170 dnů po skončení pracovního poměru ve firmě [redacted], a jelikož nemá její žádost o PPM, ani přílohu k žádosti, tak požádala o její doložení. E-mail je z 9. 2. 2010, 8.46 hod. Žalobkyně obdržela rozhodnutí v souvislosti s peněžitou pomocí v mateřství a to tak, že jí od 17. 2. 2010 uplatněné z titulu ochranné lhůty nenáleží. Z odůvodnění rozhodnutí se pak podává, že ochranná lhůta žalobkyně trvala pouze 64 dnů od skončení posledního zaměstnání, tedy dne 2. 9. 2009 a uplynula 5. 11. 2009. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které bylo ve výrokové části pouze změněno v části, týkající se zákonného ustanovení. Jinak zůstala tedy potvrzena výroková část o tom, že peněžitá pomoc v mateřství žalobkyni nenáleží.

Žalobkyně předložila soudu důkazy k prokázání tvrzení, že podala ministru práce a sociálních věcí žádost o odstranění tvrdosti, které ministr práce a sociálních věcí nevyhověl, neboť neshledal při provádění nemocenského pojištění tvrdost. Žalobkyně požádala žalovanou o předběžné projednání nároku, žalovaná však její žádost také zamítla.

Soud provedl další důkazy, a to správním spisem Pražské správy sociálního zabezpečení, který obsahoval žádost žalobkyně o peněžitou pomoc v mateřství ze dne 17. 2. 2010. Součástí spisu je již zmiňované rozhodnutí Pražské správy sociálního zabezpečení, proti kterému podala žalobkyně odvolání, a součástí spisu je také e-mailová korespondence mezi Českou správou sociálního zabezpečení a žalobkyní. Správní spis Pražské správy sociálního zabezpečení 2/10 pak obsahuje rozhodnutí ministra práce a sociálních věcí ohledně tvrdosti a také rozhodnutí ve věci samé.

Podle § 1 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle § 5 písm. b) zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem.

Podle ustanovení § 7 z.č. 82/1998 Sb., právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Právo na náhradu škody má i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo.

Podle ustanovení § 8 z.č. 82/1998 Sb., (1) nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není li dále stanoveno jinak uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.

(2) Byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím vykonatelným bez ohledu na právní moc, lze nárok uplatnit i tehdy, pokud rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno na základě řádného opravného prostředku.

(3) Nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje, takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení.

Podle § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

Podle § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 téhož zákonného ustanovení v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k

- a) celkové délce řízení,
- b) složitosti řízení,
- c) jednání poškozeného, který přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení,
- d) postupu orgánů veřejné moci během řízení a
- e) významu předmětu řízení pro poškozeného.

Soud je toho názoru, že žalovaná není povinna poskytovat takového neformální informace a navádět účastníky k tomu, jak se mají chovat, aby pro ně byla situace co nejjednodušší a nejuvhodnější. Úkolem České správy sociálního zabezpečení je tedy rozhodovat ve věcech sociálního zabezpečení na základě žádosti občanů. Pak je zahájeno správní řízení a v rámci tohoto řízení postupují orgány státu tak, aby vydaly rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě a aby toto rozhodnutí bylo správné. Pokud však žalovaná přistoupí k poskytování takovýchto informací, a i když nejde o poskytování informací na základě zákona o poskytování informací, ale pouze touto neformální cestou, pak se soud toho názoru, že i tyto informace by měly být pravdivé. Je skutečností, že e-mail z 8. 2. 2010 neposkytoval pravdivou informaci, i když jednalo se pouze o názor, nebyla to tedy odpověď na přímou otázku, zda má nebo nemá žalobkyně právo na peněžitou pomoc v mateřství a přímo paní M. uvedla, že „koukala jsem na rozpis zaměstnání a vyplývá mi z toho, že máte nárok a že se vejdete i do ochranné lhůty 180 dnů po skončení pracovního poměru ve firmě“. Žalobkyně sama si však tyto informace mohla ověřit. Žalobkyně sama tak, jak vyplývá z e-mailové korespondence, pochybovala o pravdivosti těchto informací, když uvedla, že jí byly poskytnuty rozporuplné informace, tedy nebyly v souladu, a tedy sama uvedla, že výklad tak, jak je uveden žalovanou v jedné e-mailové zprávě, nevyplývá ze zákona. Žalobkyně sama správně nahlédla do zákona a přečetla si příslušná ustanovení. Z toho celého vyplývá, že žalobkyně sama měla pochybnosti o pravdivosti těchto informací. Samotná, byť tedy nepravdivá, zpráva by nemohla způsobit žalobkyni žádnou újmu, neboť bylo pouze na žalobkyni, jak s takovou zprávou naloží. Zda podá žádost o peněžitou pomoc v mateřství, nebo nepodá a jaké údaje uvede nebo jak se zachová ještě před jejím podáním. Není tedy úkolem žalované, aby pomáhala účastníkům a žadatelům o to nalézt pro ně nejuvhodnější řešení. Úkolem je na základě podané žádosti a příslušných dokladů pak rozhodnout, zda nárok příslušná osoba má či nemá. Žalobkyni tedy mohla vzniknout újma pouze následným zamítavým rozhodnutím, které však nebylo zrušeno. Nikoli tedy samotnou zprávou o tom, zda má nárok či nemá. Toto rozhodnutí však nebylo pro nezákonnost zrušeno, žalobkyně podala sice odvolání proti rozhodnutí, ale nepodala již žalobu k soudu, tedy na rozhodnutí, které bylo vydáno, je třeba hledět jako na správné a zákonné. Výše uvedený názor zdejšího soudu plně odpovídá závěrům vyřčeným v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. 25 Cdo 5521/2007, který předložil právní zástupce žalobkyně, kde je uvedeno, že pouze v rámci příslušného řízení, zde tedy správního, které již bylo zahájeno, může jít o nesprávný úřední postup ve smyslu zák. 82/1998 Sb., avšak to tento případ není. Ve výše citovaném rozsudku se uvádí, že shromáždí-li orgán státu podklady pro rozhodnutí, hodnotí zjištěné skutečnosti, právně je posuzuje a podobně, jde o činnost přímo směřující k vydání rozhodnutí, a případné nesprávné či vady tohoto postupu, se pak projeví v obsahu rozhodnutí a mohou být zvažovány jedině z hlediska odpovědnosti státu podle § 1 až 12 zák. č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu, způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Tedy pokud v tomto řízení by byl účastník nesprávně poučen a vyzván k předložení nějakých dokladů a v souvislosti s tím by vznikla účastníkovi škoda, pak by šlo tedy o nárok ve smyslu výše uvedeného rozsudku. Jak již bylo výše uvedeno, řízení o poskytnutí neformální informace, byť by měla být pravdivá, to soud připouští, bylo pouze odpovědí na otázku žalobkyně a na ní pak bylo, jak s celou informací naloží. Zda si jí ověří a nebo jestli jí uvěří, a na základě toho pak podá žádost. Jak již bylo uvedeno, žalobkyni nevznikl nárok na zadostiučinění ve formě nemajetkové újmy, neboť zde jednak nedošlo ke zrušení rozhodnutí, které jedině by mohlo přivodit újmu žalobkyni. Soud se dále ještě zabýval případnou vzniklou škodou, kterou tvrdí žalobkyně. Žalobkyni byla „dána nepravdivá informace“ 8. 2. 2010. Její předpokládaný termín porodu byl . To by znamenalo, že měsíc a půl před porodem by jí její manžel mohl zaměstnat v jeho firmě. Toto

tvrzení žalobkyně však je pouze v hypotetické a ani není v souladu s jejím tvrzením. Žalobkyně v jedné z e-mailových zpráv píše, že je ve vysokém stádiu těhotenství, což bylo v lednu 2010, a je pro ni zatěžko jít na poštu. Soud pochybuje o tom, že by mohla nastoupit do zaměstnání. Nicméně i kdyby soud připustil tuto možnost, což samozřejmě není vyloučeno, neboť lze uzavřít pracovní poměr a pracovat doma, tak účelem sjednání pracovního poměru je výkon práce a za tuto činnost získání odměny. Účelem uzavření pracovního poměru není spekulativní jednání, směřující k tomu, aby osoba měla možnost účastnit se na nemocenském nebo sociálním pojištění. Takovýto spekulativní důvod by nemohl být podkladem pro rozhodnutí soudu o náhradě škody. Žalobkyně ani nenavrhla důkaz k tomu, že měla skutečně reálnou možnost uzavřít takovýto pracovní poměr, že tedy nebyť těchto nepravdivých informací, tento pracovní poměr by skutečně uzavřela a skutečně by do místa výkonu práce nastoupila. Neuvedla ani, zda v době, kdy mělo ke vzniku pracovního poměru dojít měl zaměstnavatel pro žalobkyni volné místo např. že toto volné místo bylo nahlášeno podle zákona o zaměstnanosti podle § 35 (oznamovací povinnost).

Soud uzavírá, že v tomto případě nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu a žalobkyni nemohla vzniknout škoda ani nemajetková újma a proto žalobu v celém rozsahu zamítl.

Ze všech výše uvedených důvodů soud zamítl žalobu jako nedůvodnou. Ohledně náhrady nákladů řízení soud rozhodoval dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. podle kterého by mělo právo na náhradu nákladů řízení žalovaná. Té však žádné náklady nevznikly, proto soud rozhodl tak, že na jejich náhradu nemá právo žádný z účastníků.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání **do 15 dnů** ode dne doručení, k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím zdejšího soudu.

V Praze dne 25. 5. 2012

JUDr. Šárka Henzlová, v. r.

předsedkyně senátu